Károlyi Csaba

Újhold

KÖNYVKRITIKA - KÖVETÉSI TÁVOLSÁG - LXII. évfolyam, 19. szám, 2018. május 11.

„folyékony szobor vagy szilárd szökőkút". Tanulmányok Nemes Nagy Ágnesről és más újholdasokról. PIM Studiolo sorozat. Szerkesztette Buda Attila, Palkó Gábor és Pataky Adrienn. Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest, 2017 [2018], 580 oldal, 3000 Ft

Nemes Nagy mindenek előtt költő. Ám ha esszét ír, azt nemcsak abból a szempontból lehet elemezni, milyen a költészetfölfogása, hanem abból a szempontból is, hogy milyen elképzelése van az értekező próza, az esszéműfaj működéséről, tanító jellegéről és gyönyörködtető funkciójáról, az esszé nem tudományos, hanem művészi voltáról. Szerzőnk egyébként fordítóként is jelentős: nemcsak németből, hanem franciából is fordított (a *Szőke bikkfák* verselemzései közé is hangsúlyosan egy-egy Rilke- és Apollinaire-verset vesz föl a magyarok mellé), ezért érdemes lenne megvizsgálni a francia kultúrához való viszonyát is. Fontos költőnk mentalitása szempontjából a protestáns (retorikai) hagyomány, ha tehát nyelv- és istenélményét vizsgáljuk, erre is érdemes figyelemmel lennünk (lásd erről Visky András írását, *Korunk*, 2003/3.). A szinkron kritikai fogadtatás is igen tanulságos, mi mindent írt róla Csorba Győző és Rónay György, Fülöp László és Bányai János, Tandori és Vas, Balassa és Radnóti, Németh G. és Angyalosi. Hatása a gyerekirodalomban is számottevő (Bors néni!), kár volna erről elfeledkezni. A női irodalmi hagyomány szempontjai is érdekesek. Lőrincz Csongor és Kulcsár-Szabó Zoltán költőnőnek és írónőnek titulálják a szerzőt, aminek nem biztos, hogy örülne. Na de mitől nő? Miért fontos ezt hangsúlyozni? Miért nem elég az, hogy költő és író?